

Nya mallstadgar för golfklubb

1. Bakgrund

Golfsporten var först i Idrottssverige med att bilda och integrera aktiebolag i idrottsverksamheten. Det skedde dels genom införandet av golfbolag (s.k. A1:or) i början av 1990-talet, dels genom att golfklubbar bolagiserade stora delar av verksamheten.

På den tiden, men också tidigare under 1900-talet, var det vanligt att externa företag på bruks- och semesterorter byggde och finansierade golfbanor och golfanläggningar. Parallellt bildades ideella föreningar - golfklubbar - som blev fasta hyresgäster och i många fall också tog över ägandet genom medlemsfinansiering i form av medlemslån till klubben följt av överlåtbara spelrätter och även aktieägarupplägg

2022 tar Svenska Golf förbundet (SGF) nästa steg, genom att stadfästa golfsportens hybrida organisering juridiskt och etablera golfkoncernen som ett stadgemässigt begrepp.

Golf förbundet blir först i Idrottssverige att ha mallstadgar som är fullt anpassade till såväl den grundläggande och övergripande RF-modellen som till hur verksamheten faktiskt organiseras och bedrivs på lokal nivå i Golsverige.

Hybridorganisationen tar därmed steget från forskningens och litteraturens värld till årsmötet på golfklubben.

Golfspelarna - finansiärerna av verksamheten - får ett regelverk att förhålla sig till som tydligt beskriver skyldigheter och rättigheter, men också tydliggör vilket ekonomiskt och juridiskt åtagande det innebär att driva en golfklubb.

Medlemsinflytandet reds ut och stadgarna anger i vilken organisationsform de olika delarna av klubbens verksamhet bedrivs. Ledningen får ett regelverk som ger stabilitet och tydlighet vad gäller inte minst hanteringen av årsavgifterna, årsmöten och styrelseansvaret.

2. Mallstadgarnas rättsliga status

Av 3 kap 3 § SGF:s stadgar följer att en ny golfklubb måste ha stadgar som upprättats på grundval av SGF:s normalstadgar för golfklubb.

Ett motsvarande krav finns även i 8 kap 1 § RF:s stadgar, men då utifrån att föreningens stadgar även måste följa Riksidrottsförbundets (RF) mallstadgar.

Vissa av bestämmelserna i mallstadgarna, bland annat om inträde, uteslutning och rösträtt (en medlem – en röst) är tvingande för alla idrottsföreningar. Andra regler kan tas bort, ersättas eller omformuleras.

Föreningarna har därför en tämligen stor frihet att, inom ramen för föreningsrätten och de rättsliga grundsatser och principer som RF:s och SGF:s stadgar och verksamhet vilar på, utforma ett för klubben passande regelverk.

Golfklubben kan exempelvis öka majoritetskravet på årsmötet för beslut om ändring av stadgarna från 2/3 av de röstande i mallstadgarna till minst 75 % av de röstande.

Innan golfklubben uppdaterat sina stadgar enligt de nya mallstadgarna och beslutat om dem på ett årsmöte gäller klubbens befintliga stadgar. I händelse av konflikt mellan klubben och en enskild medlem kommer klubbens stadgar att ställas mot de nya mallstadgarna. De bindande formuleringarna och regleringarna i mallstadgarna ges då företräde.

3. Remissarbetet

Sex dokument – tre versioner av mallstadgar samt tre tillhörande guider med kommentarer och förklaringar – har under 2022 tagits fram av en arbetsgrupp på SGF bestående av Bo Bengtsson och Thomas Bergman.

Dokumentet har under sommaren 2022 varit på remiss hos Juridiska Nämnden (JurN) och RF. Tre golfklubbar med GolfAB har också fått ta del av dokumentet och lämna feedback.

Återkopplingarna har varit positiva med frågor och funderingar kring alternativa formuleringar och avvikelser på detaljnivå. Det har getts inspel kring oklarheter och otydligheter, men också om eventuella konflikter mellan å ena sidan stadgarna och å andra sidan aktiebolagslagen.

De möjliga regelkonflikterna finns i gränslandet mellan förenings- och bolagsrätten och är en konsekvens av den hybridorganisation som golfkoncernen utgör. Medlemmarna styr klubben som i sin tur styr aktiebolaget, vars styrelse i aktiebolagslagens mening ska se till bolagets bästa och fatta det för bolaget enskilt bästa beslutet.

I praktiken handlar det om ifall golfklubben på årsmötet ska kunna bestämma årsavgifter som bolaget ska debitera medlemmarna, eller om det är en fråga för enkom bolagets styrelse att besluta (som är identisk med klubbens styrelse).

Mallstadgarna utgår från att den gemensamma styrelsen ska respektera de beslut och direktiv som medlemmarna fattar på årsmötet.

Förslagen till nya mallstadgar presenterades också på GDF ERFA-mötet i september 2022. Därefter gavs distrikten möjligheten att återkoppla och kommentera.

I mitten av oktober presenterades förslagen för förbundsstyrelsen. De fick som sista instans ge feedback på mallstadgarna vid ett styrelsemöte i mitten av oktober. Därefter färdigställdes de nya mallstadgarna med tillhörande guider.

4. Tre versioner av mallstadgar för golfklubb

SGF har identifierat tre olika organisationsmodeller som nu får varsitt stadgeregelverk att förhålla sig till. Dessa nya mallstadgar gäller från och med oktober 2022:

1. **Golfklubb utan driftsaktiebolag** – all verksamhet och golfanläggningen drivs i föreningens regi.
2. **Golfklubb med driftsaktiebolag (GolfAB) i koncernförhållande** – klubben är majoritetsägare i GolfAB.
3. **Golfklubb med externägt driftsaktiebolag (BanAB)** – klubben är hyresgäst på golfanläggningen.

Det finns ytterligare varianter i Golfsverige på hur verksamheten organiserats lokalt. En sådan är att medlemmarna – golfspelarna – äger aktier i GolfAB. Medlemmarna kontrollerar således både klubben och bolaget. En annan variant är att golfklubben visserligen är majoritetsägare i GolfAB, men bolaget har även annan/andra delägare.

I båda varianterna kan det finnas aktieägaravtal som har direkt påverkan på stadgarna när det exempelvis handlar om att utse styrelsen i GolfAB.

Varianterna är dock för få och olika för att tilldelas egna mallstadgar eller integreras i någon av de tre modellerna. För dessa klubbar blir det nödvändigt att skraddarsy stadgarna baserat på någon av modellerna 2 eller 3.

I grund och botten har de tre modellerna gemensamma och likalydande skrivningar och formuleringar. Kapitelindelningen är också gemensam. Detsamma gäller de tvingande bestämmelserna som har identiska ordalydelser i alla tre modellerna.

Som stöd för golfklubben i arbetet med att uppdatera sina stadgar har SGF också tagit fram en tillhörande guide till respektive version, med kommentarer och förklaringar till paragrafer och bilagor i mallstadgarna.

Stockholm den 25 oktober 2022

Svenska Golfförbundet

Bo Bengtsson

Thomas Bergman